

S Z E R K E S Z T Ő I Ü Z E N E T E K

„Váth János hetvenöt éves” címmel hosszabb megemlékezés jelent meg lapunk legutolsó számának „Napló” rovatában a kiváló balaton-vidéki katolikus író 75. születésnapja alkalmából. A lap már nyomás alatt volt, amikor megérkezett a lesújtó hír, hogy Váth János április 5-én váratlan hirtelenséggel elhunyt. Így a róla szóló jubileumi megemlékezés tulajdonképpen már nekrológgént jelent meg, anélkül, hogy alkalmunk lett volna ezt külön jelezni. A kis tanulmány, mely születésnapjára köszöntő csokornak készült, már gyász-koszorúként került Balatonunk zengő szavú és meleg szívű krónikásának ravatalára. A cikk írója, Kunszery Gyula, személyesen is részt vett Váth János balatonalmádi temetésén és lapunk, valamint a magyar katolikus írók nevében kegyeletos szavakkal búcsúztatta irodalmunk érdemeiben gazdag halottját.

H. H. Debrecen. — A jegygyűrű megcsókolásához fűződő búcsúról az alábbi tájékoztatást tudjuk adni. A Szentatya, XXIII. János pápa a főpenitenciárius bíboros kérésére az 1959 november 21-i kihallgatáson naponta egyszer 300 napi búcsút engedélyezett azoknak a házaspároknak, akik megcsókolják az asszony jegygyűrűjét s elmondják az alábbi fohászt: „Add Urunk, hogy mi téged szeretve egymást is szeressük és a te szent parancsod szerint éljünk.” A búcsú engedélyezésének célja, amint a S. Penitentiaria Apostolica róla szóló 1959 november 23-i dekrétuma megjegyzi: erősíteni és gyarapítani a házastársi szeretetet és hűséget korunkban, amidőn a házasság isteni és természeti törvényeit annyi sérelem éri. A fohász szövegéhez nem kell szó szerint ragaszkodni, csak a lényeg legyen meg benne: az istenszeretet és a házastárs iránti szeretet egybekapcsolása, valamint a szándék, hogy a felek az Isten parancsa szerint akarnak egymással élni. Azt lehet mondani, a házastársi hűségesküjüket idézik fel az egyszerű, közvetlen, mégis bensőséges szép cselekedettel. Méltó, hogy Krisztus kegyelmeinek kincstárából meríthessenek általa.

Depresszió. — Nem mindennapi megpróbáltatás, ami önnek kijutott: hogy férje, akinek nyolc gyermeket adott, évek óta nem szól egyetlen szót sem, úgy él, egy fedél alatt önnel, mintha vadidegen volna. Mi is lehetségesnek tartjuk: férje viselkedésének oka nem egyszerű harag, elidegenedés, hanem lelki betegség. Amit ön az ő régebbi magatartásáról ír, arra enged következtetni, hogy lelki egyensúlya sohasem volt tökéletes. Azért vágyakozott régebben is a magános, elvonult élet után, mert érzékenysége, yenge idegrendszere nehezen viselte el a sok-gyermekes család életével együttjáró lemondást, a magány, a nyugalom hiányát, a maradéktalan önátadást, a felelősséget és aggodalmat. Mindez felőrölte idegrendszerét, azt mondhatni: lelke kiégett, legalábbis egy időre. Tekintse őt betegnek, akit meg kell gyógyítani. Nagyon ajánlatos volna, ha ön lélektani kérdésekben tájékozott paphoz fordulna s vele együtt keresné meg az okokat, melyek férje magatartását kiválthatták. Nem volt-e valami az ön régebbi magatartásában, ami különösen fárasztó, terhes volt férje számára? Nem panaszkodott-e neki túl sokat? Nem volt-e vele szemben túl savanyú, kedélytelen, bizalmatlan, követelődző. Ulána feltétlenül forduljon ideggyógyászhoz, milyen gyógymódot, kezelést ajánl a beteg számára. Úgy érezzük, valamiképpen, akaratlanul ön is hozzájárult, hogy a férje lelkiállapota idáig fajult. A házasság együttélése egyetlen törvényét se lehet büntetlenül sokáig figyelmen kívül hagyni. Különösen, ahol a sok gyermekkel súlyos terheket vállalnak magukra a házaspárok. Az egyház törvénykönyvében is célként megjelölt „mutuum adiutorium”, egymás kölcsönös segítése, magában foglalja a kötelességet is, hogy mindkét fél törődjék a másik pihenésével, üdülésével, fel-frissülésével. Még akkor is, ha az megfelelkezik róla. Különben a sok apró mulasztásból egyszerre kikerekedhet a nagy baj.

Töprengő lélek. — 1. A görögkatolikus szentmisén a „Trisagion” — „Háromszor szent” éneklésétől, illetve az apostoli levél és az evangélium olvasásától kötelező jelen lenni az áldozás befejezéséig. — 2. Az indexet, azaz a tiltott könyvek jegyzékét a római Szentszék illetékes hatósága, az Index kongregáció, időnként nyomtatásban latinul kiadja és megküldi az egyházmegyék főpásztorainak. Az első jegyzék 1559-ben készült. Azóta mintegy negyvenszer

látott napvilágot. A jegyzéket többször átdolgozták, alkalmazták az időszeri követelményekhez. Most is vannak törekvések, melyek modernizálását sürgetik. Az indexre tétel ugyanis lehet ideiglenes jellegű, olyan könyveknél, amelyek csak adott körülmények között okoznak lelki kárt. Ha az idők s viszonyok változtával a veszély megszűnik, az egyház a könyvet az indexről leveszi és az olvasását a híveknek megengedi. Idevágó magyar kiadványról egyről tudunk: Müller Lajos S. J.: A római index c. munkája, mely az 1930-as években jelent meg Budapesten. Tartalmazza a nevezetesebb tiltott könyvek jegyzékét, a könyvbírálatról és a könyvtilalomról szóló újabb egyházi törvények ismeretével. — Az indexen szereplő könyvek olvasása nem jár kiközösítéssel. Olvasásukhoz az engedélyt az illetékes főpáosztortól kell kérni. — 3. Azért, hogy a gyógyszerárban mit árúsítanak, ön mint alkalmazott nem vonhatja saját magát felelősségre. Azt a munkát, amely, mint alkalmazottnak, kötelessége, végre kell hajtania. A gyógyszer, amit kérnek, ki kell adnia — amennyiben annak árúsítása foglalkozásának rendtartása, feljebbvalóinak utasítása értelmében kötelessége és az árúsítás megtagadása fegyelemsértésnek minősülne, az alkalmazotti fegyelem megtagadását jelentené. Természetes, önként, „magánszorgalomból” nem szabad külön felhívnia a vásárlók, paciensek figyelmét a gyógyszerre, illetve annak erkölcsileg nem helyeselhető cél érdekében történő felhasználására. — 4. Arra a kérdésére, hogy lehete-e bűn nélkül szemlélni akt képet és szobrot, nem válaszolhatunk mást: aki tudja, annak lehet. Van, aki úgy tudja szemlélni a képen és szobron ábrázolt meztelen emberi testet, hogy abban csak a szépséget látja. Mint ahogy olyan is van, akiben a tetőtől talpig felöltözött nő is rendetlen gondolatokat és vágyakat támaszt. Ez nagy részben képzőművészeti kultúra, műveltség kérdése. A kamazs vihog a mezítelen testek kavargásán, mely Michelangelo „Utolsó itélet” című képén, a Vatikánban, a Sixtusi kápolna oltára felett látható. A művészi kultúrával rendelkező ember megrendülve szemléli azt és nem lát benne mást, mint hogy Isten ítélőszéke előtt mindnyájan pórén állunk majd. Persze, nem tagadjuk, hogy vannak képek, szobrok, különösen fényképek, melyek nem a szépet, a magasztosat akarják ábrázolni, hanem a szemem keresztül az érzékiséget ingerelni. Az ilyen „műalkotásokat” éppen a művészi kultúrával rendelkező jóízű utasítja el a leghatározottabban.

Az evangélium sója. — Ez a helyes és az evangélium szellemének megfelelő magatartás: ne vitakozással hirdessük Krisztus igazságait, hanem életünkkel, cselekedeteinkkel. Ne is keressük a vitát. Ha társaságban szóba kerül a vallás, annak valamely tanítása, fellépésünk legyen tapintatos, fegyelmezett, minden erőszaktól, támadékonyságtól mentes. Szavainkat jól válogassuk meg, mondanivalóinkat adjuk elő egyszerűen és szerényen. Óvakodjunk a fölényességtől, a mindent tudás — és mindent jobban tudás — attitűdjétől. Ne viselkedjünk és beszéljünk úgy, mintha részesei volnánk a családokozhatatlanság adományának és Péter katedrájának bölcsessége szólna ajkainkról. Amit mondunk, úgy adjuk elő, mint a magunk ismeretét, tudását és élményét, nem pedig mint az egyház hivatalos véleményét. Könnyen megtörténhet, hogy nem eléggé tökéletesen ismerjük ezt vagy azt a katolikus tanítást, vagy rosszul, pontatlanul adjuk elő. Ha családokozhatatlanság fölényével vitakozunk s az ügyesebben vitakozó ellenfél sarokba szorít hiányos tudásunk miatt, a társaság felületes és tájékozatlan tagjai tudatlanságunk fiaskóját könnyen az egyház vereségének minősítik. A felelősség Isten ígéje és a lelkek iránt azt követeli, hogy senkit semmi módon ne ejtsünk tévedésbe az egyház tanítása felől. Nehogy azokat, akiket közelebb akartunk hozni Krisztushoz, hibás fellépésünkkel és tudásbeli hiányosságainkkal még inkább eltávolítsuk.

Külföldi olvasó. — Az ön által feltett kérdés olyan, hogy csak levélben válaszolhatunk rá. Általában kérünk mindenkit, aki érdeklődésével hozzánk fordul, közölje címét.